

		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
		Студијски програм: стоматологија					
		Интегрисане академске студије		III година студија			
Пун назив предмета		ХИРУРГИЈА					
Катедра		Катедра за хируршке гране, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета			Статус предмета		Семестар		ECTS
СТ-04-1-026-5; СТ-04-1-026-6			обавезан		V, VI		6
Наставник/ -ци		Проф. др Вељко Марић, Проф. др Зоран Радовановић, Проф. др Владимир Банчевић, Проф. др Сања Марић, Проф. др Радмил Марић, Проф. др Вјеран Саратлић, Проф. др Миливоје Достић, Проф. др Синиша Којић, Проф. др Максим Ковачевић, Доц. др Милорад Бијеловић, Доц. др Ненад Лаловић, Доц. др Хелана Кујунџић Марић					
Сарадник/ -ци		Виши асист. Раде Милетић, Виши асист. Далибор Потпара, Виши асист. Ђорђе Вељовић, Виши асист. Вања Старовић, Асист. Велибор Симетић, Виши асист. Сенка Милић, Зоран Шаренац-клинички сарадник.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀¹	
П	В	СП	П	В	СП	S₀	
1	2	0	1*15*1	2*15*1	0*15*1	1	
1	2	0	1*15*1	2*15*1	0*15*1	1	
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 0*15 = 45 1*15 + 2*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 45 1*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 45				
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90+90 = 180 сати							
Исходи учења		1. Студент треба да овлада основним комуникационим вјештинама са пацијентима, родбином пацијената и колегама, начелиматимског рада, основама етичности. 2. Студент треба да овлада специфичностима узимања анамнезе и физикалног прегледа хируршког болесника 3. Током похађања наставе студентистичу сванеопходна знања из области патологије, клиничке слике терапије болести и стања адултне популације из свих области Хирургије 4. Током похађања практичног дјела студент овладава клиничким вјештинама из свих области хирургије, прегледом пацијената, дијагностичким и диференцијално дијагностичким процедурама, акутном збрињавању повријеђених пацијената и других акутних хируршких стања.					
Условљеност		Услов за полагање испита: положени сви испити друге године					
Наставне методе		Предавања, практичне вјежбе, ПБЛ сесије, рад на фантомима, прикази случајева, семинари, коришћење софтвера за симулације, консултације					
Садржај предмета по седмицама		ПРОГРАМ ТЕОРИЈСКЕ НАСТАВЕ					
		УВОДНА ПРЕДАВАЊА					
		1.	Анамнеза. Физикални преглед болесника. Лабораторијске методе. Тумачење лабораторијских налаза. Ендоскопске методе у хирургији. ЕХО. Радиодијагностика.				1
		Доц др Ненад Лаловић					
		МЕТОДЕ ХИРУРШКЕ ПРОФИЛАКСЕ					
2.	Значај и суштина методе асепсе и антисепсе. Приручне методе стерилизације. Стандардне методе стерилизације. Брзе методе стерилизације. Савремене технолошке методе стерилизације. Понашање у операционој сали.				1		
Доц др Ненад Лаловић							

¹Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	3.	<u>КАРДИОПУЛМОНАЛНА РЕАНИМАЦИЈА</u> Општи појмови и дефиниција. Кардиопулмонална и церебрална реанимација, основни ниво и II степен реанимације. <u>Проф. др Миливоје Достић</u>	1
	4.	<u>ШОК И ТРАНСФУЗИЈА</u> Историјат и значај појма. Патофизиологија, подјела, клиничка слика. Основне смјернице у терапији. Шок и сепса. Компоненте и деривати крви . Индикације и контраиндикације трансфузије. Поступак љекара при трансфузији. <u>Проф. др Миливоје Достић</u>	1
	5.	<u>КРВАРЕЊЕ И ХЕМОСТАЗА</u> Подјела, клиничка слика.Одговор организма на крвављење. Системски узроци крвављења.Дијагностика и лијечење крвављења. Методе хемостазе: привремене и трајне. Методе хемостазе: провизоме и стандардне. Упоредна ефикасност појединих метода са посебним освртом на улогу констрикционих повески. <u>Проф. др Миливоје Достић</u>	1
	6.	<u>ПРЕОПЕРАТИВНА ПРИПРЕМА И ПОСТОПЕРАТИВНО ЛИЈЕЧЕЊЕ</u> Преоперативна процјена. Преоперативна припрема. АСА скор. Методе предикције исхода операције. Интраоперативно лијечење. Постоперативни ток . Постоперативна терапија. Постоперативне компликације. <u>Проф. др Сања Марић</u>	1
	7.	<u>АНЕСТЕЗИЈА И АНАЛГЕЗИЈА</u> Појмови, историјат анестезије. Врсте опште анестезије. Општа инхалациона, интравенска анестезија. Интраоперативни мониторинг. Локална и регионална анестезија. Бол, дефиниција. Лијечење бола уопште. <u>Проф. др Сања Марић</u>	1
	8.	<u>ХИРУРШКЕ ИНФЕКЦИЈЕ</u> Подјела, препознавање, превенција и терапија. Хируршка инфекција и сепса. Анаеробне инфекције. Гасна гангрена. Флегмона, Синергистичка гангрена. Антибиотици у хирургији <u>Проф. др Вељко Марић</u>	1
	9.	<u>ХИРУРШКА РАНА И ПОВРЕДЕ</u> Хируршка рана. Процјена ране и хируршко збрињавање. Начини зарастања рана и фазе зарастања. Хроничне ране. Повреде – подјела. Механичке повреде. Краш и бласт синдром <u>Проф. др Вељко Марић</u>	1
	10.	<u>ВАСКУЛАРНА ХИРУРГИЈА</u> Обољења периферних артерија (емболија и акутна артеријска тромбоза, аортоилијачна оклузивна болест). Бирегерова болест. Дијабетесно стопало. Анеуризма абдоминалне аорте и илијачних артерија. Артеријско венске фистуле. Обољења венског и лимфног система (варикозне вене и венски улкуси, тромбофлебитис површних вена, тромбоза дубоких вена) <u>Проф. др Радмил Марић</u>	1

	11.	<u>КАРДИОВАСКУЛАРНА ХИРУРГИЈА</u> Обољења срца и великих крвних судова. Урођене и стечене срчане мане: коарктација аорте, вентрикуларни и атријални дефект, митрална стеноза, атеноза аортне валвуле). Перикардитис и тампонада срца. Трансплантација срца. Повреде срца и крвних судова. <u>Проф. др Радмил Марић</u>	1
	12.	<u>ГРУДНА ХИРУРГИЈА</u> Обољења плеуре (плеурална ефузија, емпијем плеуре). Тумори плеуре. Тумори плућа. Апсцес плућа. Плућна емболија. <u>Доц. др Ненад Лаловић</u>	1
	13.	<u>ГРУДНА ХИРУРГИЈА</u> Повреде зида грудног коша, плућа, органа медијастинума и дијафрагме. Пнеумоторакс и хематоторакс. Масовни торакални капак. Урођени деформитети зида грудног коша. <u>Доц. др Ненад Лаловић</u>	1
	14.	<u>АБДОМИНАЛНА ХИРУРГИЈА</u> Малигне и бенигне болести једњака, желуца, танког и дебелог цријева. <u>Проф. др Вељко Марић</u>	1
	15.	<u>АБДОМИНАЛНА ХИРУРГИЈА</u> Повреде трбушног зида, једњака, желуца, танког и дебелог цријева. <u>Проф. др Вељко Марић</u>	1
	16.	<u>АБДОМИНАЛНА ХИРУРГИЈА</u> Акутни абдомен. Илеус – подјела, патофизиологија, дијагностика и лијечење. Перитонитиси. Интраабдоминални апсцеси. Киле трбушног зида. Инфекције предњег трбушног зида, дезмоидни тумори. Хирургија ретроперитонеума (крварење, инфекција, фиброза и тумори). <u>Проф. др Вељко Марић</u>	2
	17.	<u>АБДОМИНАЛНА ХИРУРГИЈА</u> Лабораторијске и биохемијске анализе, радиолошке методе у дијагностици обољења хепатобилијарног система. Малигне и бенигне болести јетре, жучне кесе и жучних путева. Повреде јетре, жучних путева и жучне кесе. Малигни и бенигни тумори панкреаса. Акутни и хронични панкреатитис. Псеудоцисте панкреаса. Повреде панкреаса и слезине. <u>Доц. др Ненад Лаловић</u>	2
	18.	<u>ОНКОЛОШКА И ЕНДОКРИНА ХИРУРГИЈА</u> Биологија тумора. Стадијуми малигне болести. Путеви ширења. Општи хируршки принципи у лијечењу. Карцином дојке – клиничка слика, дијагностика и лијечење. Штитњача: анатомија и развојне аномалије. Дијагностика обољења. Струма и солитами нодуси. Хипертиреозам, хипотиреозам, тиреоидитиси. Бенигни тумори и малигни тумори штитне жлијезде. Хипотиреоза. Паратиреоидне жлијезде: хиперпаратиреозам, хипопаратиреозам. Малигне и бенигне болест коре и сржи надбубрежних жлијезда. <u>Проф. др Зоран Радовановић</u>	2

	19.	<p><u>ДЈЕЧИЈА ХИРУРГИЈА</u></p> <p>Акутни апендицитис у дјечијем узрасту. Инвагинације код дјеце и Мекелов дивертикулум. Пилоростеноза. Малротација и волвулус танког цријева. Некротични ентероколитис. Хиршпрунгова болест. Меконијални илеус. Конгенитални деформитети предњег трбушног зида. Везикоуретрални рефлукс. Крипторхизам. Акутни скротуму дјечијем узрасту. Вилмсов тумор.</p> <p><u>Проф. др Радојица Јокић</u></p>	2
	20.	<p><u>ОРТОПЕДИЈА</u></p> <p>Дегенеративне болести коштано-зглобног система горњих и доњих екстремитета, карлице и кичменог стуба. Повреде коштано-зглобног система горњих и доњих екстремитета, карлице и кичменог стуба.</p> <p><u>Проф. др Максим Ковачевић</u></p>	2
	21.	<p><u>НЕУРОХИРУРГИЈА</u></p> <p>Дијагностичке процедуре у неурохирургији. Преломи лобање. Дифузна аксонска лезија мозга. Епидурални, субдурални хематом и интрацеребрална трауматска крварења. Повреде кичмене мождине. Лезије периферних нерава. Тумори мозга. Ишемична и хеморагична цереброваскуларна болест. Хернијација интервертебралног дискуса. Апсцес мозга.</p> <p><u>Проф. др Вјеран Саратлић</u></p>	2
	22.	<p><u>ПЛАСТИЧНА ХИРУРГИЈА</u></p> <p>Опекотине: локално лијечење, опште лијечење, хируршко лијечење. Тангенцијале ексцизије, ауто, хомо, и хетеротрансплантација коже. Трансплантати коже, кожни, мишићно-кожни и други режњеви. Тумори коже, меланом.</p> <p><u>Доц. др Хелена Марић Кујунџић</u></p>	2
	23.	<p><u>УРОЛОГИЈА</u></p> <p>Симптоматологија и дијагностика уролошких обољења. Специфичне и неспецифичне инфекције уротракта. Калкулоза уротраакта. Тумори бубрега и уротелијума. Опструктивна уропатија. Повреде уrogenиталних органа. Бенигна хиперплазија простате. Карцином простате. Варикоцела, хидроцела и хематоцела. Ренална колика. Инконтиненција урина.</p> <p><u>Проф. др Владимир Банчевић</u></p>	1
	ПРОГРАМ ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ		
	1.	<p>Уводне вјежбе: анамнеза и статус болесника.</p> <p><u>Доц. др Ненад Лаловић</u></p>	2
	2.	<p>Упознавање са методама стерилизације, рад са дезинфекционим средствима. Упознавање са операционом салом и радом у операционој сали (показне вјежбе уз приказе случајева).</p> <p><u>Проф. др Вељко Марић</u></p>	2
	3.	<p>Мјере кардиопулмоналне реанимације. (клинички приказ случајева и семинарски рад)</p> <p><u>Проф. др Сања Марић</u></p>	2

	4.	Крварење и хемостаза. (клинички приказ случајева и семинарски рад) <u>Проф. др Миливоје Достих</u>	2
	5.	Шок- превенција и терапија. <u>Виши Асс. др Вања Старовић</u>	2
	6.	Преоперативна припрема и постоперативно лијечење пацијената (клинички прикази случајева, основни принципи рада у ЈИТ). <u>Виши Асс. др Ђорђе Вељовић</u>	2
	7.	Основи анестезије и аналгезија. <u>Виши Асс. др Ђорђе Вељовић</u>	2
	8.	Хируршке инфекције (клинички преглед уз приказе случајева, обрада хируршке ране са инфекцијом). <u>Проф.др Вјеран Саратлић</u>	2
	9.	Хируршка обрада ране (примарна и секундарна обрада хируршке ране, клинички преглед). <u>Доц. др Хелена Марић Кујунџић.</u>	2
	10.	Трансфузија крви и крвних деривата. <u>Виши Асс. др Сенка Милић</u>	2
	11.	Основе клиничког прегледа васкуларног пацијента. Специфичности анамнезе и физикалног налаза. Методе привремене хемостазе: дигитална компресија, завој, тампонада ране, Есмархова повеска (клинички приказ пацијената). Клинички приказ пацијената са обољењима периферних артерија. (семинарски рад) <u>Асс. др Далибор Потпара</u>	2
	12.	Анамнеза и клинички преглед болесника са тромбофлебитисом и флелотромбозом. Основе третмана венског улкуса. Постављање еластичне бандаже. Третман лимфедема, мјере и поступци. Преглед пацијената са анеуризмом абдоминалне аорте, иницијална дијагностика и прогноза (клинички приказ случајева). <u>Виши Асс. др Далибор Потпара</u>	2
	13.	Анамнеза, физикални преглед пацијената са обољењем грудног коша. Тумачење радиографских и МСЦТ налаза грудног коша. Упознавање са током преоперативног испитивања и постоперативним опоравком и лијечењем торакохируршких пацијената. Клинички приказ пацијената са пнеумотораксом. Поступак са торакалном дренажом. (клинички приказ случајева) <u>Асс.др Велибор Симетић</u>	2

	14.	<p>Клинички приказ пацијената са емпијомом плеуре, плеуралним изливом и апсцесом плућа. Дијагностички и терапијски алгоритам. Торакотомијски и VATS приступи у грудној хирургији.</p> <p><u>Асс. др Велибор Симетић</u></p>	2
	15.	<p>Клиничка обрада пацијената са типичном клиничком сликом дисфагије. Карцином једњака.</p> <p>Клиничка примјена дијагностичких тестова и радиолошких метода у дијагностици бенигних обољења дисталног једњака (хијаталне херније, гастроэзофагеалне рефлуксне болести и ахалазије).</p> <p>Клиничка презентација типичног некомплицованог улкуса желуца и дуоденума (семинарски рад).</p> <p><u>Доц.др Ненад Лаловић</u></p>	2
	16.	<p>Клинички приказ пацијената за оперативно лијечење са малигним туморима колоне и ректума. Приказ основних дијагностичких процедура. Прика технике колоноскопије, уочавање типичних патолошких промјена и узимање узорка за биопсију. Значај различитих дијагностичких метода у интестиналној опструкцији и клиничка обрада.</p> <p>Дигитална експлорација ректума. Преглед пацијената са хемоироидалном болешћу, перианалном фистулом и аналном фисуром.</p> <p><u>Виши Асс. др Далибор Потпара</u></p>	2
	17.	<p>Клиничка обрада пацијента са пнеумоперитонеумом. Препознавање и диференцирање водећих знакова перитонеалног надражаја. Клинички приказ комплетног дијагностичког и тераписког поступка.</p> <p>Клинички преглед препонског канала. Значај кличког прегледа у дијагностици препонских кила и кила предњег трбушног зида (клинички приказ случајева). Мануелна репозиција хернија – таксис.</p> <p><u>Проф.др Вељко Марић</u></p>	2
	18.	<p>Анализа дијагностичких метода у хепатобилијарној хирургији – практично извођење.</p> <p>Клиничка обрада пацијента са синдромом иктеруса (приказ клиничких случајева).</p> <p>Дијагностичке и терапијске процедуре. Клиничка обрада болесника са акутним панкреатитисом и калкулозним холециститисом.</p> <p><u>Виши Асс. др Раде Милетић</u></p>	2
	19.	<p>Основи клиничког прегледа и специфичности анамнезе код болесника са раком дојке и избор дијагностичких процедура (мамографија, ЕХО, биопсија). Значај примарне контроле и скрининга за рак дојке. Клинички преглед пацијената са обољењима штитасте жлијезде. (Семинарски рад)</p> <p><u>Проф. др Вељко Марић</u></p>	2

20.	Анамнеза и физикални преглед дјетета. Хитна стања у дјечијој хирургији – дијагноза и мјере збрињавања (хитна хируршка амбуланта). Превијање рана, збрињавање опекотина, скидање конаца (Семинарски рад) . <u>Проф. др Вељко Марић</u>	2
21.	Клинички тестови за провоцирање бола код акутног апендицитиса и клинички тестови за провоцирање бола код Мекеловог дивертикулума – практична презентација. <u>Виши Асс. др Раде Милетић</u>	2
22.	Дијагностика ортопедских обољења. Принципи и методе лијечења у ортопедији. Остеомијелитиси. Гнојни и ТБЦ артритиси. (клинички приказ случајева). Дегенеративна обољења кука - коксартроза. Асептична некроза кука. (клинички приказ случајева). <u>Проф. др Максим Ковачевић</u>	2
23.	Преглед и дијагностика повреда горњих, доњих екстремитета екстремитета, карлице и кичменог стуба. Завоји, транспортна и гипсана имобилизација. Транспортна имобилизација повреде кичменог стуба. Повреде вратне кичме. Повреде тораколумбалне кичме. (Семинарски рад) <u>Проф. др Максим Ковачевић</u>	2
24.	Краниоцеребралне повреде. Клинички приказ случајева са контузијом главе и потресом мозга. Дијагностички и терапијски алгоритам. Клинички приказ пацијената са цервикалном и лумбалном радикулопатијом. (клинички приказ случајева) <u>Проф. др Вјеран Саратлић</u>	2
25.	Цереброваскуларне болести (приказ клиничких случајева). Клинички приказ пацијената са туморима ЦНС-а. Дијагностички и терапијски алгоритам. (семинарски рад) <u>Проф. др Вјеран Саратлић</u>	2
26.	Патофизиологија опекотинског шока. Опекотине у дечијем узрасту. Одређивање дубине (степенa) опекотине. Одређивање површине опекотине (правило деветке и правило длана). Припрема за транспорт. Израчунавање потребне течности за надокнаду и распоред давања. <u>Доц. др Хелена Мраић Кујунџић.</u>	2
27.	Декубитус. (приказ клиничких случајева) Трансплантати коже. Режњеви. Реконструкције меких ткива. Меланом и други тумори коже. Дијагностички и терапијски алгоритми. Примјена дермоскопије у дијагностици тумора коже. (приказ клиничких случајева). <u>Доц. др Хелена Марић Кујунџић.</u>	2
28.	Уролошка анамнеза и преглед. Дигиторектални туше. Упознавање са уролошким дијагностичким процедурама: ултразвук, трансректални ултразвук, биопсија простате, уретростоскопија, уродинамика. Пласирање уринарног катетера. Пласирање цистостомског катетера. Њега пацијента са уринарним катетером и перкутаним нефростомским катетером. (Семинарски рад) <u>Проф. др Владимир Банчевић</u>	2

	29.	Преглед спољних гениталија мушкарца: хидроцела, варикоцела, фимоза, парафимоза, хипо/еписпадије, кратак френулум, крипторкизам, ретенција тестиса... Тумачење лабораторисјких налаза значајних за урологију (урин, уреа, креатинин, УК, ПСА, цитологија урина, спермограм, брисеви уретре). Клинички приказ пацијента са историјом уринарне калкулозе и обољењима простате. <u>Др Зоран Шаренац</u>	2
	30.	Тријажа пацијената и збрињавање повријеђених у масовним несрећама. <u>Виши Асс. др Вања Старовић</u>	2

Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Милан Вишњић	Хирургија		

Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)

Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Проценат
	Предиспитне обавезе			
		колоквијум	15	15%
		семинари	10	10%
		присуство предавањима/ вјџбама	5	5%
		тест	20	20%
	Завршни испит			
		практични	10	10%
		усмени	40	40%
	УКУПНО		100	100 %

Датум овјере	10.09.2020
--------------	------------

користећи опцију инсерт мод унијети онолико редова колико је потребно

Начин полагања и бодовне табеле

У предиспитне активности се подразумева редовно присуство на теоријској и практичној настави, један одбрањен семинарски рад, положен колоквијум из опште хирургије и положен тест.

Студенти морају обавезно у току текућег V и VI семестра школске године припремити и бранити један семинарски рад из задате (одабране) теме из хирургије. Успјешном одбраном семинара, студент стиче одговарајући број бодова и оцјену (6-10). Бодови остварени на семинару такође су укључени у коначан број бодова и коначну оцјену (видјети прилог на крају Информатора).

Колоквијум из опште хирургије полаже се током V семестра писмено, а тест садржи 20 питања. Успјешним полагањем колоквијума студент стиче одговарајући број бодова и оцјену од (6-10). Колоквијум је положен са најмање тачних 12 одговора и оцјењује се оцјенама од 5 до 10 и одговарајућим бројем бодова. Колоквијум се полаже два пута годишње.

Прије полагања практичног испита студенти полажу тест писмено, који обухвата све области и садржи 30 питања.

Успјешним полагањем теста студент стиче одговарајући број бодова и оцјену од (6-10). Тест је положен са најмање тачних 17 одговора и оцјењује се оцјенама од 5 до 10 и одговарајућим бројем бодова.

Резултати теста се објављују наредног дана, а увид у тест је могућ сутрадан у просторијама Катедре за Хирургију.

Студенти који су успјешно положили тест и остварили одговарајући број бодова у предиспитним активностима приступају полагању усменог дијела испита.

Усмени дио испита састоји се из практичног и усменог дијела.

Студент стиче право полагања Усменог испита из предмета након овјереног V и VI семестра, прибављеног потписа наставника у индексу и сакупљеног минималног броја бодова за пролазност у склопу Предиспитних активности студента. Услов за полагање испита из Хирургије су и положени колоквијуми из ОРЛ, Офталмологије и Физикалне медицине.

Прије полагања практичног дијела испита студент приступа извлачењу испитне комисије у просторијама Катедре за хирургију у термину који је претходно одређен.

Практични дио испита се полаже на клиници у предвиђеном термину и обухвата преглед и статус једног пацијента и два усмена питања.

Успјешним полагањем практичног испита студент стиче одговарајући број бодова и оцјену (6-10).

Полагање усменог дијела испита је у предвиђеним испитним роковима према Статуту Факултета, које Служба факултета објави на почетку школске године и у складу је са усвојеним Правилником о полагању испита на Факултету (Медицинском факултету Фоча).

Усмени дио испита се полаже пред минимално три члана испитне комисије и састоји се из четири усмена питања.

У случају потребе за објективизирањем оцјене испитивачи имају дискреционо право да поставе допунска питања. Катедра за Хирургију има заједнички критеријум да кандидат за позитивну оцјену мора да положи практични дио испита, тест и да позитиван одговор на свако од три постављена питања.

БОДОВНЕ ТАБЕЛЕ

КРИТЕРИЈУМ	МАКСИМАЛАН БРОЈ	БОДОВИ ЗА
------------	-----------------	-----------

Освојен број бодова (семинар)	Оцјена
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
0-5	5

Предавања (број на којима је присуствовао)	Број бодова	Оцјена
44-45	5	10
42-43	4	9
40-41	3	8
38-39	2	7
36-37	1	6
≤35	0	5

Тест: број тачних одговора	Освојен број бодова	Оцјена
28-30	20	10
25-27	18	9
22-24	16	8
19-21	14	7
17-18	13	6
< 17	12	5

Освојен број бодова (практични испит)	Оцјена
10	10
9	9
8	8
7	7
6	6
0-5	5
Усмени дио испита (освојен број бодова)	
38- 40	10
34 -37	9
28-33	8
22 -27	7
17 -21	6
0-16	5

КОНАЧНИ БРОЈ БОДОВА	КОНАЧНА ОЦЈЕНА
91-100	10
81-90	9
71-80	8
61-70	7
51-60	6
0-50	5

Компетенције: (Написати за шта је студент оспособљен, која знања и вјештине посједује, након одслушаног и положеног испита)

Студент треба да овлада основним комуникационим вјештинама са пацијентима, родбином пацијената и колегама, начелима тимског рада, основама етичности.

Студент треба да овлада специфичностима узимања анамнезе и физикалног прегледа хируршког болесника

Током похађања наставе студенти стичу сва неопходна знања из области патогенезе, клиничке слике терапије болести и стања адултне популације из свих области Хирургије.

Током похађања практичног дјела студент овладава клиничким вјештинама из свих области хирургије, прегледом пацијената, дијагностичким и диференцијално дијагностичким процедурама, акутном збрињавању повријеђених пацијената и других акутних хируршких стања.

Име и презиме наставника који је припремио податке: Доц. др Ненад Лаловић

Посебна напомена за предмет:

Додатне информације о предмету се могу наћи и на web страници медицинског факултета: www.mf-foca.com